

WELKE PLANT WAAR

De ultieme
plantencyclopedie

HL & BOOKS

INHOUD

INLEIDING 8

PLANTENGROEPEN HERKENNEN 10-11; INZICHT IN BODEM EN LOCATIE 12-13;
BEPLANTINGSSTIJLEN 14-17; HOE TE PLANTEN 18-21

STANDPLAATSEN

DUURZAME PLANTEN KIEZEN 24-25; JUISTE PLANT, JUISTE PLEK, JUISTE ROL 26-27;
PLANTEN VOOR ZON OF SCHADUW 28-29

ZONNIGE STANDPLAATSEN

Planten voor kleigrond	32
Uitgelicht: rozen	38
Planten voor zandgrond	40
Uitgelicht: irisfamilie	48
Planten voor rond de vijver	50
Planten voor in de vijver	54
Uitgelicht: waterlelies	58
Planten voor afscheidingen en windschermen	60
Planten naast hagen, muren en schuttingen	64
Planten voor muren en schuttingen	68
Uitgelicht: clematissen	76
Planten voor verwildering	78
Planten voor patio's, balkons en vensterbanken	82
Uitgelicht: dahlia's	92
Eetbare planten voor patio's	94
Planten voor kruidentuinen	98
Planten voor grindtuinen	100
Uitgelicht: vetplanten	108
Planten voor rotstuinen	110
Planten voor stadstuinen	116
Uitgelicht: siergrassen en zeggen	122
Planten voor daktuinen	124
Planten voor vorstgevoelige open plekken	128
Planten voor droge, onbeschutte plekken	134

SCHADUWRIJKE STANDPLAATSEN

Planten voor kleigrond	138
Uitgelicht: hosta's	146
Planten voor zandgrond	148
Planten voor vochtige, beschutte plekken	154
Planten voor rond de vijver	156
Planten voor in de vijver	158
Planten voor afscheidingen en windschermen	160
Uitgelicht: kleinblijvende planten voor hagen en vormsnoei	162
Planten naast hagen, muren en schuttingen	164
Planten voor muren en schuttingen	166
Planten voor verwildering	170
Uitgelicht: sierlijke stengels en zaaddozen	172
Planten voor patio's, balkons en vensterbanken	174
Uitgelicht: Heuchera	178
Eetbare planten voor patio's	180
Planten voor bostuinen	184
Uitgelicht: magnolia's	194
Planten voor rotstuinen	196
Planten voor stadstuinen	200
Uitgelicht: varens	206
Planten voor onbeschutte plekken	208

PLANTEN VOOR SPECIALE EFFECTEN

PLANTEN UITKIEZEN VOOR EEN BEPAALD EFFECT 214-215

PLANTEN VOOR TUINSTIJLEN

Een natuurlijke beplanting met vaste planten	218
Planten voor formele en moderne ontwerpen	222
Planten voor exotische tuinen	224
Planten voor oosterse tuinen	228
Planten voor cottagetuinen	230
Planten voor de zintuigen	238
Planten voor bijen	242
Planten voor vlinders	244
Planten voor vogels	246
Planten voor een diervriendelijke tuin	248
Ruimte maken voor onkruid	250
Planten voor weidetuinen	252

PLANTEN VOOR ELK SEIZOEN

Planten voor voorjaarsborders	258
Bomen met voorjaarsbloesem	262
Voorjaarsbloeiers voor potten	266
Planten voor zomerborders	270
Zomerbloeiers voor potten	276
Planten voor herfstborders	280
Bomen en heesters met herfstblad	284
Planten met siervruchten	288
Herfst- en winterbloeiers voor potten	292
Planten voor winterborders	294
Planten die het hele jaar groen blijven	298

PLANTEN VOOR KLEUR EN GEUR

Planten met koele kleuren	304
Planten met pastelkleuren	312
Planten met vurige en donkere kleuren	322
Kleurrijke stammen en takken	330
Planten met geurende bloemen	332

PLANTEN VOOR VORM EN TEXTUUR

Stammen en takken die structuur geven	340
Opvallend blad voor meer reliëf	342
Grote bladvormen als blikvangers	346
Bladplanten voor potten	350
Bomen voor kleine tuinen	354
Blikvangers en planten voor vormsnoei	358

PLANTEN VOOR TUINPROBLEMEN

Planten voor zonovergoten plekken	364
Planten voor drassige plekken	366
Planten tegen luchtvervuiling	368
Planten tegen geluidsoverlast	370
Klimaatbestendige planten	372
Droogtebestendige planten	374
Planten voor taluds en hellingen	376
Onkruidonderdrukkende bodembedekkers	380
Allergievriendelijke planten	384
Slakbestendige planten	386
Konijn- en hertbestendige planten	390

Register en verantwoording	392
----------------------------	-----

STAND- PLAATSEN

30

ZONNIGE STANDPLAATS

136

SCHADUWRIJKE STANDPLAATS

DUURZAME PLANTEN KIEZEN

Als je een nieuwe tuinplant gaat uitzoeken, neem dan een gezond exemplaar dat zo duurzaam mogelijk is gekweekt. Zo geef je de plant de beste kans om zich goed te vestigen en lever je een positieve bijdrage aan het milieu.

Controleer planten altijd zorgvuldig; ze moeten goed gevormd zijn, gezond en stevig in hun pot staan. Let op plagen of ziekten en inspecteer de wortels; vermijd planten waarvan veel wortels rondom de potgrond groeien. Dit kunnen oudere exemplaren zijn die zich minder makkelijk vestigen. Onkruid in de potgrond betekent dat een plant al te lang te koop staat.

PLANTEN MET KALE WORTELS

Tuiniers zijn gewend geraakt aan potplanten die jaarrond verkrijgbaar zijn, maar dit gemak gaat ten koste van het milieu, vanwege het wegwerpplastic, de bergen potgrond op basis van turf en de co₂-voetafdruk van het transport. De tijden veranderen gelukkig en tuiniers kunnen tegenwoordig als duurzamere optie planten met kale wortels kopen.

Vaste planten, bomen of struiken worden buiten gekweekt en daarna zonder pot of grond met kale wortels verkocht. Ook rozen, hagen en bomen zijn in de herfst en winter met kale wortels verkrijgbaar. Kruidachtige planten met kale wortels worden vaak online verkocht. Door planten met kale wortels te kopen, verminder je het gebruik van plastic en grond. Je plant ze bovendien op het beste moment van het jaar, wat de groei bevordert. Geef je de voorkeur aan potplanten, kies dan voor recyclebare potten en turfvrrije potgrond.

Buiten gekweekte planten, zoals beuk (*Fagus*), zijn bestemd om als haag of solitaire boom te dienen. Na het vallen van het blad worden ze gerooid en als plant op kale wortel verkocht voor aanplant in de winter.

Het beste seizoen om te planten is de herfst, wanneer de grond vochtig en nog warm genoeg is voor wortelgroei. Vermijd impulsaankopen in de zomer, omdat je dan veel water nodig hebt om ze in leven te houden. Grote, opvallende planten zijn verleidelijk als je een tuin begint, maar ze vergen veel tijd en geld en hebben een hoge co₂-voetafdruk.

DUURZAAM INKOPEN

Zoek uit waar je gewenste plant vandaan komt. Tuincentra en grotere kwekerijen kopen in bij verschillende leveranciers. Lokaal gekweekte planten hebben doorgaans een lage co₂-voetafdruk, maar vaak worden planten daar alleen opgekweekt uit jonge planten. Op een lokale kwekerij vermeerderde planten zijn duurzamer. Bij geïmporteerde planten bestaat het risico op plagen en ziekten. Maatregelen voor bioveiligheid moeten dit voorkomen. Sommige gewilde soorten komen uit wilde populaties, dus koop altijd bij betrouwbare zaken.

Controleer of de potgrond turfvrj is. Veel kwekerijen gebruiken biologische bestrijdingsmethoden. Wantrouw weelderige, bladrijke planten die vroeg in het voorjaar te koop worden aangeboden, omdat ze in verwarmde kassen

Weloverwogen aankopen Als je planten koopt bij een kwekerij of tuincentrum, overweeg dan hoe en waar de plant is opgekweekt. Met of zonder pesticiden? Uit het buitenland geïmporteerd?

kunnen zijn gekweekt of in het buitenland, met minimale bescherming. Kleinere en jongere planten hoeven minder te acclimatiseren voordat je ze plant. Veel planten bieden voordelen voor het lokale ecosysteem en hebben sierwaarde, bomen met dichte kruinen bijvoorbeeld bieden schaduw, dus overweeg je keuzes.

DE DUURZAME TUIN

Duurzaamheid gaat verder dan alleen je aankoopbeslissing in het tuincentrum. Denk ook na over hoe je je tuin onderhoudt. Hergebruik materialen en vermijd plastic afval. Maak zelf compost en verminder zo je afhankelijkheid van zakken met tuinproducten uit de winkel, én je beperkt het aantal ritten naar de stort. Vang regenwater op, zodat je geen kostbaar leidingwater hoeft te verspillen en kies voor elektrisch gereedschap, zoals grasmaaiers, in plaats van apparaten op benzine.

Door een tuin kun je ook op andere manieren duurzamer leven. Omdat je je eigen fruit, groente en snijbloemen teelt, hoef je minder producten te kopen. Zie je tuin in de context van de lokale omgeving, als een van de vele percelen die samen een belangrijke hulpbron vormen voor de fauna, vooral nu leefgebieden elders verdwijnen.

Creëer biodiversiteit door planten te kiezen die bestuivers aantrekken of voedsel en schuilplaatsen bieden voor vogels en grotere dieren. Vermijd het gebruik van pesticiden en leg een vijver aan om meer soorten tuinbezoekers aan te trekken. In het wild levende dieren verrijken de tuinbeleving en zijn essentieel voor een mooie, grotendeels duurzame tuin.

Minder leidingwater gebruiken Een regenton neerzetten om regenwater in op te vangen voor het bewateren van je tuin is zowel milieuvriendelijk als geldbesparend.

UITGELICHT: CLEMATISSEN

Vanwege hun enorme hoeveelheid verschillende soorten bloemen en groottes, zijn clematissen onmisbaar voor zowel grote als kleine tuinen.

Dankzij hun veelzijdigheid kun je met clematissen bogen en pergola’s, muren en schuttingen en zelfs bomen versieren met kleurrijke bloemen. Naast hun prachtige bloei, hebben veel soorten ook sierlijke zaadhoofden en als je ze goed plant, kunnen ze bijna het hele jaar rond de tuin opfleuren. Er zijn heel veel soorten en cultivars. Veel zomerbloeiende soorten produceren opvallende bloemen, terwijl de in de lente, nazomer en herfst bloeiende clematissen vaak kleinere bloemen hebben. Er zijn zelfs enkele betrouwbare winterbloeiers. De meeste clematissen zijn winterharde klimmers. Ze hebben wat steun nodig om hun ranken aan vast te hechten. Gebruik horizontale draden op muren en schuttingen, of dunne stokken om ze langs bomen en struiken te leiden. Voor de mooiste bloei moet je ze jaarlijks snoeien. De methode hangt af van de bloeitijd. Vroege bloeiers hebben meestal slechts een lichte snoei nodig, terwijl je late bloeiers stevig terug moet snoeien.

CLEMATIS GEBRUIKEN

Met clematissen kun je heel mooi muren en schuttingen bedekken door horizontale draden of latten veilig aan het oppervlak te verankeren. Rozen en clematis zijn een klassieke combinatie voor bogen en pergola’s. Voor een optimaal kleurenfeestijn kies je planten die gelijktijdig bloeien.

Speciaal voor in potten zijn er compacte soorten gekweekt. Dit zijn goede keuzes voor op patio’s. Zet ze in een grote pot met een plantensteun voor de stengels.

In de nazomer draperen cultivars van *Clematis viticella*, zoals de ‘Étoile Violette’ en de ‘Madame Julia Correvon’, bloemenslingers over schuttingen, muren, bomen en struiken.

EEN CLEMATIS KIEZEN

Groenblijvend De vroegbloeiende *C. armandi* en *C. x Cartmanii* hebben wintergroen loof en zijn minder winterhard dan de bladverliezende soorten. Zet ze beschut en uit de koude wind (foto: *C. x cartmanii* ‘Avalanche’).

Voorjaarsbloeiende clematis Tot deze groep behoren *C. macropetala* en *C. alpina* met hun hangende klokvormige bloemen, maar ook variëteiten van de woekerende *C. montana* met zijn stervormige bloemen (foto: *C. ‘Willy’*).

Vroegbloeiende grootbloemige clematis Hiertoe behoren veel populaire cultivars met grote, eenvoudige of gevulde bloemen in uiteenlopende kleuren, die bloeien van het late voorjaar tot vroege zomer. (foto: *C. REBECCA* [‘Evipo016’]).

Laatbloeiende grootbloemige clematis Deze soorten dragen grote, kleurrijke bloemen van zomer tot in de vroege herfst aan de scheuten van het lopende seizoen; snoei ze in het voorjaar krachtig terug. (foto: *C. ‘Perle d’Azur’*).

Laatbloeiende clematis Deze groep omvat *C. tangutica* en *C. orientalis* met hangende ‘sinaasappelschil’-bloemen. Andere soorten zijn *C. rehderiana*, *C. texensis* en *C. terniflora* (foto: *C. tangutica*).

Winterbloeiende clematis Sommige soorten bloeien vrijelijk in de winter, vooral op milde locaties. Kies voor de *C. cirrhosa*, *C. nepalensis*, of *C. ‘Winter Beauty’* (foto: *C. cirrhosa* var. *purpurascens* ‘Freckles’).

PLANTEN VOOR VERWILDERING

Planten die zich bescheiden door de tuin verspreiden, kunnen een ongedwongen, natuurlijk effect geven en onverwachte mooie combinaties opleveren.

Sommige tuinplanten – vooral eenjarigen, tweejarigen en vaste planten – verspreiden zich van nature door de tuin, via zaad of ondergronds via uitlopers. Planten die zich op deze manier vermeerderen, vinden geschiktere plekken dan jouw zorgvuldig voorbereide perken en borders. Nieuwe planten verschijnen dan aan de randen van borders, in paden en gras, maar ook in scheuren in tegels en op muren. In formele tuinen kan dit ergerniswekkend zijn; elders geeft het juist een mooie uitstraling, verzacht het strakke lijnen en voegt het een vleugje wildheid toe. Laat tuinplanten niet verwilderen in de natuur, en vermijd soorten die zich op het terrein sterk uitbreiden.

VASTE PLANT KLEIN
Cardamine pratensis
PINKSTERBLOEM Vaste plant die rozetten vormt met opgaande stengels met trossen roze of witte lentebloemen. Hij houdt van halfschaduw en vochtige grond en vestigt zich in gras, bostuinen of onder bladverliezende struiken.
‡↔40 cm
💧 ❄️🌞🌱 H7 🌿

VASTE PLANT MIDDELGROOT
Carex comans
Groenblijvend siergras met dichte pollen van fijn, grasachtig bronskleurig blad. In de zomer maakt hij kleine bruine bloeiaren. Zaait zich gemakkelijk uit in voegen. Verwijder dood blad in het voorjaar.
‡35 cm ↔75 cm
💧 ❄️🌞 H4

BOLGEWAS KLEIN
Crocus tommasinianus ❄️
BOERENKROKUS Voorjaarsbloeiër met bollen die laat winter en vroeg voorjaar lange buisvormige, lila tot paarse bloemen boven grasachtig blad maken. Hij verspreidt zich vrijelijk in kort gras in zon of halfschaduw via zaad en jonge bollen.
‡8 cm
💧 ❄️🌞🌱 H6 ① 🌿

BOLGEWAS KLEIN
Cyclamen coum ❄️
RONDBLADIGE CYCLAAM Plant uit wortelknollen, met in de herfst hartvormig blad, vanaf eind winter bekroond door roze bloemen met omgebogen bloemblaadjes. Mieren zorgen voor zaadverspreiding in borders en kort gras, in zon of schaduw.
‡8 cm
💧 ❄️🌞🌱 H5 ①

TWEEJARIG GROOT
Digitalis purpurea
VINGERHOEDSKRUID Tweejarige, giftige plant met rozetten van breed ovaal blad. In het tweede jaar eenzijdige, opgaande trossen paarse of witte buisvormige bloemen. Zaait zich uit en vormt kolonies in zon of halfschaduw, vooral op verstoorde grond.
‡2 m ↔50 cm
💧 ❄️🌞🌱 H7 ① 🌿🚫

VASTE PLANT GROOT
Chamaenerion angustifolium ‘Album’
WIT WILGENROOSJE Opgaande kruidachtige plant maakt begin zomer wekenlang hoge aren met stervormige witte bloemen, gevolgd door pluizige, zaadhoofdjes. Zet hem in goed doorlatende grond.
‡1,5 m ↔2 cm
💧 ❄️🌞🌱 H7 🌿

VASTE PLANT KLEIN
Erigeron karvinskianus ❄️
MUURFIJNSTRAAL Spreidende plant met lancetvormig, behaard groen blad die van zomer tot vroege herfst witte composietbloemen bloemen vormt die wit openen, roze verkleuren en paars uitbloeien. Hij zaait zich uit in voegen, muren en scheuren en verdraagt zomerhitte en droogte.
‡15 cm ↔onbeperkt
💧 ❄️🌞🌱 H5 🌿

VASTE PLANT GROOT
Alcea rugosa ❄️
Hoge kruidachtige plant met in de zomer aren van zachtgele (soms witte) bloemen en diep ingesneden, aantrekkelijk, ziektebestendig blad. Zaait zich gemakkelijk uit op zonnige, droge, stenige plekken.
‡1,5 m ↔50 cm
💧 ❄️🌞🌱 H5

VASTE PLANT KLEIN
Campanula poscharskyana
KRUIPKLOKJE Krachtige brede plant met rond groen blad met gezaagde rand. In de zomer is hij bedekt met stervormige, violette bloemen. De uitlopende stengels zorgen voor een kleurrijke aanvulling bij een muur.
‡15 cm ↔onbeperkt
💧 ❄️🌞🌱 H5 🌿

VASTE PLANT KLEIN
Erinus alpinus ❄️
ALPENBALSEM Halfwintergroene plant met zacht frisgroen blad. Van laat voorjaar tot zomer verschijnen er kleine paarse, roze of witte bloemen op bladrijke stengels. De plant zaait zichzelf uit in spleten in muren en bestrating.
‡↔8 cm
💧 ❄️🌞🌱 H6

VASTE PLANT GROOT
Euphorbia palustris ❄️
MOERASWOLFSMELK Bossige, polvormende, opgaande giftige plant. Vroeg zomer maakt hij schermen met gele bloemen en opvallend, groen schutblad. Herfsttooi is mogelijk. Zaait zichzelf uit en verwildert op vochtige, vruchtbare grond.
‡1,2 m ↔60 cm
💧 ❄️🌞🌱 H7 ①

VASTE PLANT KLEIN
Geranium sanguineum
BLOEDOOIEVAARSBEK Spreidende plant die een nette wal van diep ingesneden, donkergroen blad vormt. Met in de zomer rijke bloei van ronde, dieproze bloemen. Zet hem in voegen in het plaveisel; geef water tijdens droogte.
‡25 cm ↔30 cm
💧 ❄️🌞🌱 H7 🌿

BOLGEWAS MIDDELGROOT
Fritillaria meleagris ❄️
WILDE KIEVITSBLOEM Vast bolgewas met smal blad en in het voorjaar klokvormige, paarse of witte bloemen met een ruitpatroon, met een of twee bloemen per steel. Verwildert makkelijk in een vochtige border, bloemenweide of zonnig gazon.
‡30 cm
💧 ❄️🌞🌱 H5 ①

BOLGEWAS GROOT
Gladiolus communis subsp. byzantinus ❄️
Vast bolgewas met in het voorjaar zwaardvormig blad. Vroeg zomer maakt hij opgaande trechtervormige, dieproze bloemen. Hij verwildert gemakkelijk op zonnige, goed doorlatende grond.
‡1 m
💧 ❄️🌞🌱 H5 ① 🌿

VASTE PLANT KLEIN
Erodium manescavii ❄️
REIGERSBEK Polvormende plant met geveerd, varenachtig, groen blad. Vormt de hele zomer losse trossen magenta-paars gekleurde bloemen. Zaait zich gemakkelijk uit in voegen van muren en bestrating.
‡45 cm ↔60 cm
💧 ❄️🌞🌱 H5

BOLGEWAS MIDDELGROOT
Galanthus nivalis ❄️
GEWOON SNEEUWKLOKJE Bolgewas met rank groen loof en vanaf eind winter hangende witte bloemen. Verspreidt zich via zaad en bollen in lichte schaduw onder struiken, of in borders en kort gras. Gedijt op vochtige, doorlatende grond.
‡15 cm
💧 ❄️🌞🌱 H5 ① 🌿🚫

HEESTER KLEIN
Hesperis matronalis
DAMASTBLOEM Kruidachtige plant, gekweekt als tweejarige, vormt het eerste jaar bladrozetten en het tweede bossige stengels met vroeg in de zomer trossen geurende, witte of paarse bloemen. Zaait zich vrijelijk uit in zon of schaduw.
‡1 m ↔40 cm
💧 ❄️🌞🌱 H6 🌿🚫

VASTE PLANT KLEIN
Geranium asphodeloides
Spreidende, bladverliezende plant met klein, rond, diep ingesneden blad en in de vroeg zomer talrijke stervormige, wit tot lichtroze bloemen met karmijnrode nerven. Hij gedijt in spleten, groeven of langs muren.
‡↔30 cm
💧 ❄️🌞🌱 H5 🌿

EENJARIG/TWEEJARIG KLEIN
Limnanthes douglasii ❄️
Eenjarige, spreidende plant, eenvoudig te kweken uit zaad. Met fijn geveerd blad en in de zomer komvormige bloemen, wit met een geel hart. Zaad kiemt in voegen van muren en bestrating; kan zich uitzaaien.
‡15 cm ↔10 cm
💧 ❄️🌞🌱 H5 🌿

PLANTEN VOOR VERWILDERING

VASTE PLANT KLEIN
Linaria alpina
ALPEN LEEUWENBEK
Kortlevende plant met kruipende stengels met vlezig grijsgroen blad en in de zomer langdurige aanmaak van paarsblauwe, leeuwenbekachtige bloemen met oranje harten. Decoreert muren en plaveisel.
↕↔15 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H7 🐛🍄

EENJARIG KLEIN
Nigella damascena
JUFFERTJE IN HET GROEN Eenjarige met opgaande stengels en fijn geveerd blad, met in de zomer stervormige bloemen in pastelblauw, -roze of -wit, gevolgd door ballonvormige zaaddozen. Zaait zich flink uit. Verwijder uitgebloeide bloemen.
↕↔50 cm
☀️🌧️🌱🌱 H3 🐛🍄

VASTE PLANT KLEIN
Papaver rupifragum
DONZIGE KLAPROOS Polvormende, kruidachtige plant met in de zomer gelobd, grijsgroen loof en beurtelings groeiende stengels met feloranje enkelvoudige of halfgevlude bloemen. Zaait zichzelf uit en vormt groepen op zonnige plekken.
↕40 cm ↔20 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H5

VASTE PLANT KLEIN
Oenothera speciosa
WITTE TEUNISBLOEM Spreidende plant met klein, geveerd groen blad en van laat voorjaar tot vroeg zomer komvormige, geurende witte bloemen met een roze waas. Zet hem in gaten in bestrating of muren.
↕↔30 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H5 🐛🍄

VASTE PLANT KLEIN
Pilosella aurantiaca 🌱
ORANJE HAVIKSKRUID Kruidachtige plant die zich via uitlopers vermeerdert en rozetten vormt van ovaal, behaard blad. In de zomer draagt hij kleine, oranje en rode, paardenbloemachtige bloemen. Gedijt vooraan in de border of in verwilderd gras.
↕20 cm ↔50 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H5

VASTE PLANT MIDDELGROOT
Mirabilis jalapa 🌱
NACHTSCHONE Kruidachtige plant met penwortel, opgaande stengels met bossige vertakking en glanzend blad en in de nazomer geurende trechervormige bloemen in uiteenlopende kleuren. Zaait zich uit op beschutte, zonnige plekken.
↕↔1 m
☀️🌧️🌱🌱 H3 ①

VASTE PLANT MIDDELGROOT
Primula Harlow Car Hybrids
SLEUTELBLOEM Deze kruidachtige plant is een mix van hybride planten met kransen van pastelgele, roze, oranje of mauve bloemen, die boven rozetten van blad uitsteken. Aan de waterkant, in koele, vochtige omstandigheden, zaait hij zich uit.
↕90 cm ↔30 cm
💧🌧️🌱🌱🌱 H5

BOLGEWAS MIDDELGROOT
Muscari armeniacum 🌱
LANGBLADIGE DRUIFYACINT/BLAUWE DRUIFJES Voorjaarsbloeiende bol met grasachtig groen blad en korte aren met kleine, geurige, klokvormige, diepblauwe bloemen in kegelvormige trossen. Plant hem in spleten of kleine ruimtes.
↕20 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H6 ① 🐛

VASTE PLANT KLEIN
Papaver cambricum
SCHIJNPAPAVER Kruidachtige, polvormende plant met geveerd, heldergroen loof en van midden voorjaar tot zomer talloze tere gele of oranje bloemen op ranke stelen. Zaait zich vrijelijk uit en komt op tussen stoeptegels.
↕45 cm ↔30 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H6 🐛🍄

EENJARIG KLEIN
Rhinanthus minor 🌱
KLEINE RATELAAR Weideplant met in de nazomer gele gekapte bloemen boven gekarteld blad, gevolgd door rammelende zaaddozen. Halfparasiet die krachtige grassen in bedwang houdt en wilde bloemen de kans geeft om te gedijen.
↕↔40 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H5 🐛

TWEEJARIG/VASTE PLANT MIDDELGROOT
Salvia sclarea 🌱
SCHARLEI Tweejarige, kortlevende plant vormt een massa behaard ovaal blad, met in voorjaar en zomer pluimen met witte of paarsige bloemen met opvallend, roze schutblad. Zaait zich vrijelijk uit. Nuttige opvuller op droge zonnige plekken.
↕1 m ↔50 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H5 🐛🍄

TWEEJARIG GROOT
Verbascum bombyciferum 🌱
Robuuste tweejarige met in het eerste jaar een brede rozet van dik, viltachtig, zilverkleurig blad. In het jaar erop vormt hij hoge vertakte aren met de hele zomer felgele bloemen. Zaait zich uit op zonnige open plekken.
↕2 m ↔70 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H6 🐛🍄

VASTE PLANT MIDDELGROOT
Succisa pratensis
BLAUWE KNOOP Rozetvormende plant met in de zomer ranke vertakte stengels met blauwpaarse, speldenkussenvormige bloemen. Zeer geschikt om te verwilderen via zaad in ruig gras, maar past ook in natuurlijke borders. Voor vochtige grond.
↕↔1 m
💧🌧️🌱🌱🌱 H7 🐛🍄

HEESTER KLEIN
Thymus serpyllum
KLEINE TIJM Wintergroene, zodenvormende, halfheester met kruipende stengels en behaard, geurend donkergroen blad. In de zomer draagt hij talrijke kleine paarse of roze bloemen. Plant hem in voegen en bestrating. Ook bruikbaar in de keuken.
↕25 cm ↔45 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H5 🐛🍄

VASTE PLANT GROOT
Verbena bonariensis 🌱
STIJF IJZERHARD Opgaande plant met lancetvormig donkergroen blad op ranke, vertakkende stengels. Van midzomer tot herfst maakt hij geurende paarse bloemen. Zaait zich uit en vormt kolonies in tegelscheuren en zonnige borders.
↕1,5 m ↔60 cm
☀️🌧️🌱🌱 H4 🐛🍄

VASTE PLANT GROOT
Telekia speciosa 🌱
GROOT KOEIENOOG Hoge kruidachtige plant met opvallend, ovaal of hartvormig blad. De rechtopstaande stengels dragen in zomer en herfst bloemen met smalle oranjegele bloemblaadjes. Gedijt goed in lang gras en zaait zich uit.
↕2,5 m ↔1 m
💧🌧️🌱🌱🌱 H7 🐛

BOLGEWAS KLEIN
Tulipa sprengeri 🌱
TULP Zomerbloeiend vast bolgewas met lange rode bloemen, met elegant spits toegelopen bloemblaadjes op hoge ranke stelen. Hij verwildert in zon en schaduw op goed doorlatende grond en zaait zich uit als hij niet wordt verstoord.
↕35 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H6 ①

BOLGEWAS KLEIN
Tulipa sylvestris
BOSTULP Vroege voorjaarsbloeiende plant met lange gele bloemen uit puntige, naar citroen geurende knoppen op ranke stelen. Hij verwildert goed in zonnig grasland en verspreidt zich via uitlopers en zaad, mits ongemoeid gelaten.
↕25 cm
☀️🌧️🌱🌱🌱 H6 ① 🍄

ANDERE SUGGESTIES
Eenjarigen <i>Crepis rubra</i> • <i>Iberis umbellata</i> Fairy Series
Vaste planten <i>Arabis caucasica</i> • <i>Arabis procurrens</i> 'Variegata' 🌱 • <i>Arenaria balearica</i> • <i>Arenaria purpurascens</i> • <i>Aubrieta</i> 'Doctor Mules' 🌱 • <i>Calamintha nepeta</i> • <i>Callirhoe involucrata</i> • <i>Campanula garganica</i> 🌱 • <i>Cerastium tomentosum</i> • <i>Ceratostigma plumbaginoides</i> 🌱 • <i>Crepis incana</i> 🌱 • <i>Dianthus deltoides</i> 🌱 • <i>Erodium x kolbianum</i> • <i>Geranium cinereum</i> 'Ballerina' 🌱 • <i>Mentha requienii</i> • <i>Phlox subulata</i> 'McDaniel's Cushion' 🌱 • <i>Saponaria officinalis</i> • <i>Silene acaulis</i>
Heesters <i>Aethionema</i> 'Warley Rose' 🌱 • <i>Cassiope</i> 'Edinburgh' 🌱 • <i>Cytisus x kewensis</i> 🌱 • <i>Frankenia thymifolia</i> • <i>Iberis sempervirens</i>

UITGELICHT: SIERGRASSEN EN ZEGGEN

Grassen zijn sierlijk en veelzijdig. Met hun slanke blad en luchtige bloemen contrasteren ze prachtig met breedbladige planten.

Siergrassen en zeggen of cypergrassen zijn er in allerlei vormen en formaten, van hoog en slank tot kort en gedrongen. Ze staan centraal in veel tuinstijlen. De soorten met smalle bladeren en tere bloemhoofdjes, zoals *Calamagrostis* en *Deschampsia*, passen goed in een natuurtuin, terwijl de blauwe *Festuca glauca* ideaal is voor een plantenbak. Zeggen en grassen lijken weliswaar op elkaar, maar ze groeien in verschillende omgevingen. Met een paar uitzonderingen, zoals de groenblijvende *Anemanthele* en *Cortaderia*, verliezen grassen hun blad en geven ze de voorkeur aan goed drainerende grond. De meeste zeggen blijven daarentegen groen en gedijen in zon of schaduw en vochtige grond. Ook hebben grassen vaak opvallender bloemhoofdjes en zaadpluimen, wat bijdraagt tot hun decoratieve waarde. Beide zijn in de herfst en winter mooi om te zien. Soorten als *Molinia* en *Sesleria* krijgen fraaie herfstkleuren. Bij veel grassen, zoals de meeste *Miscanthus*-soorten, blijft het blad intact, wat voor een vaste structuur zorgt in borders met kruidachtige planten.

POPULAIRE GRASSEN EN ZEGGEN

Acorus De kalmoes is een groenblijvend, vochtminnend cypergras dat van schaduw houdt. Er zijn ook soorten met gestreept of geelgouden blad (foto: A. gramineus ‘Ogon’).

Carex De zegge is er in veel soorten, zowel groenblijvend als bladverliezend en vochtminnend als bronskleurig voor drogere grond. Liefst lichte schaduw (foto: C. ‘Ice Dance’).

Miscanthus Voornamelijk bladverliezende zilvergrijze grassen met grote, rechtopstaande pollen, hangend blad en langdurige bloempluimen (foto: M. sinensis var. condensatus ‘Cosmopolitan’).

Panicum De populairste soort is de P. virgatum oftewel Vingergras (foto), een bladverliezende vaste plant met ijle bloemhoofdjes en blauwgrijs of bont blad dat in najaar geel kleurt.

Pennisetum Bladverliezende gras heeft lange, stekelige bloemhoofdjes en slanke bladeren. Niet alle soorten zijn even sterk (foto: P. alopecuroides ‘Hameln’).

Stipa Tot de vedergrasgroep behoren de S. gigantea, het Reuzenvedergras, met lange, hangende bloemstengels, en de S. tenuissima, het Mexicaanse vedergras met haarfijne bloemen (foto: S. calamagrostis).

GRASSEN EN ZEGGEN GEBRUIKEN

Grassen horen in een tuin in prairiestijl vanwege hun zomerse blad en bloemen en om ’s winters structuur te geven. Cypergrassen vormen het hele jaar door kleurige blikvangers vooraan in een bed.

Korte, compacte grassen zoals de Hakonechloa macra staan decoratief in een plantenbak. Groenblijvende zeggen geven ook ’s winters een mooie aanblik.

Hoge grassen met smal blad, zoals de Calamagrostis x acutiflora, doen het goed in gemengde borders met kruidachtige planten. Ze zijn zo transparant dat je de planten erachter ook ziet.

Bij veel grassen blijven de bloemen en zaadpluimen lang mooi, wat in de herfst en winter voor een fraaie structuur zorgt in borders.

PLANTEN VOOR DAKTUINEN

Lichte, luchtige daktuinen vragen om planten in potten of in goed gedraineerde aarde die bestand zijn tegen de wind en de volle zon.

Op de meeste dakterrassen staan de planten in potten. Om het dak niet te zwaar te belasten kun je het best lichte potten van gegalvaniseerd metaal of kunststof nemen. Verhoogde houten bloembakken of kuipen geven een rustiek effect. Overweeg om te investeren in een automatisch bewaterings-systeem, want door de zon en de wind drogen de planten snel uit, vooral in de zomer. Ondanks deze beperkingen biedt een dakterras allerlei mogelijkheden. Heesters en boompjes zorgen voor hoogte, structuur en schaduw. Wil je een romantische stijl, ga dan voor rozen, vaste planten en eenjarigen. *Phormium*-soorten en grassen passen in een modern ontwerp.

HEESTER KLEIN
Artemisia ‘Powis Castle’ ☼
Halfgroenblijvende, polvormende lage struik met fijn geveerd, zilvergrijs blad waar andere planten mooi tegen afsteken. Soms verschijnen er in de zomer gele pomponbloemen. Die kun je beter weghalen, want ze doen afbreuk aan het zilverige gebladerte.
↕↔1 m
☼ ☼☼ **H3**

VASTE PLANT GROOT
Calamagrostis x acutiflora
Bladverliezend, polvormend gras. De hoge, bronskleurige zomerse bloemhoofdjes verbleken tot bruingeel. 's Winters mooie zaadpluimen. Geschikt als afscheiding of achtergrond in verhoogd bloembed. Vroeg in voorjaar terugsnoeien.
↕2 m ↔1,2 m
☼ ☼☼☼☼ **H6**

BOOM KLEIN
Carpinus betulus
HAAGBEUK Bladverliezende boom met ovaal, prominent generfd donkergroen blad dat in de herfst geel en oranje kleurt. De droge blaadjes blijven 's winters aan de jonge stengels zitten. Voor een dakterras laat de beuk zich goed tot haag snoeien.
↕2 m als haag ↔1 m
☼ ☼☼☼☼ **H7**

VASTE PLANT KLEIN
Agastache aurantiaca
DROPPLANT Rechtopstaande vaste plant met grijsgroen, geurig blad. Heeft van medio tot late zomer aren met duurzame, buisvormige bloemetjes. De bloemen van de 'Apricot Sprite' (foto) zijn zachtoranje. Mooi in groepjes in een border of bak.
↕50 cm ↔1 m
☼ ☼☼☼ **H4** 🌿

HEESTER KLEIN
Chamaecyparis obtusa ‘Rigid Dwarf’
Compacte, groenblijvende dwergconifeer die een kegel van donkergroene bladeren vormt. Mooi als achtergrond voor droogtetolerante planten op een dakterras. Kan ook in een grote pot met goede potgrond.
↕1,2 m ↔60 cm
☼ ☼☼☼☼ **H7**

VASTE PLANT KLEIN
Armeria maritima
ENGELS GRAS Kussenvormende vaste plant met grasachtig groen blad. In de zomer bezaaid met ronde witte of roze bloemhoofdjes. Geschikt voor kleine plantenbakken, verhoogde bloembedden of open groene daken.
↕10 cm ↔15 cm
☼ ☼☼☼☼ **H5** 🌿

HEESTER KLEIN
Buddleja ‘Blue Chip’
Bladverliezende dwergheester met grijsgroen, ovaal blad. 's Zomers pluimen met geurige violetblauwe bloemen. Perfect voor verhoogde bloembedden en bakken. Uitgebloeide bloemen verwijderen en na de bloei flink snoeien.
↕↔60 cm
☼ ☼☼☼☼ **H5**

HEESTER KLEIN
Chamaecyparis pisifera ‘Plumosa Compressa’ ☼
Traag groeiende, groenblijvende dwergconifeer met grillige vorm. Licht zwavelgele blad kleurt 's winters geelgroen. Mooi in combinatie met kleine heesters en bolgewassen in een grote kuip.
↕↔1,2 m
☼ ☼☼☼☼ **H7**

VASTE PLANT GROOT
Crocosmia masoniorum
MONTBRETIA Polvormende vaste plant met hangende, zwaardvormige donkergroene bladeren. Laat in de zomer verschijnen oranjerode bloemen die meerdere weken blijven. Mooi in een grote kuip op een ereplaats in je daktuin.
↕1,5 m ↔45 cm
☼ ☼☼☼ **H4**

VASTE PLANT MIDDELGROOT
Felicia amelloides
BLAUWE MARGRIET Lage bossige struik met plakkerig, ovaal groen blad. Bloeit de hele zomer uitbundig met blauwe bloemen als je de uitgebloeide bloemen steeds verwijdert. Wordt vaak gekweekt als eenjarige maar overleeft zachte winters.
↕60 cm ↔30 cm
☼ ☼☼☼ **H3**

KLIMPLANT MIDDELGROOT
Clematis macropetala
Compacte groei van frisgroen samengesteld blad. Vanaf late lente tot vroege zomer bedekt met halfgevulde mauveblauwe bloemen, gevolgd door donzige zaaddoosjes. Zet hem in een pot of laat hem door een heester groeien. Houd de wortels uit de zon.
↕3 m
☼ ☼☼☼☼ **H6** ①

VASTE PLANT KLEIN
Erigeron karvinskianus ☼
MUURFIJNSTRAAL Breed uitgroeiende, zodevormende vaste plant met harig groen blad, die de hele zomer en herfst massa's roze getinte, witte composietbloemen vormt aan slanke, draadachtige stengels. Mooi als rand langs een border of tussen de tegels.
↕15 cm ↔onbeperkt
☼ ☼☼☼☼ **H5** 🌿

HEESTER GROOT
Corylus avellana ‘Contorta’ ☼
KRONKELHAZELAAR Bladverliezende, bossige heester met ovaal frisgroen blad en karakteristieke, kronkelige takken. Laat in de winter vormen zich bleekgele katjes aan de kale takken. Mooi in een grote pot als winterse blikvanger.
↕↔5 m
☼ ☼☼☼☼ **H6**

VASTE PLANT MIDDELGROOT
Cota tinctoria
syn. *Anthemis tinctoria* DYER'S GELE KAMILLE Polvormende vaste plant met dichte, fijne groene blaadjes en in de zomer margrietachtige witte of gele bloemen op slanke stelen. De 'E.C. Buxton' AGM (foto) heeft citroengele bloemen.
↕↔1 m
☼ ☼☼☼☼ **H6**

VASTE PLANT MIDDELGROOT
Hylotelephium Herbstfreude Group ‘Herbstfreude’ ☼
Polvormende vaste plant met ovaal, vlezig grijsgroen blad en in de late zomer stervormige, steenrode platte bloemhoofdjes, die verdord de hele winter mooi blijven. Mooi in een border of verhoogd bloembed.
↕60 cm ↔50 cm
☼ ☼☼☼☼ **H7** 🌿

PLANTEN VOOR DAKTUINEN

HEESTER KLEIN
Lavandula pedunculata subsp. pedunculata
Groenblijvende heester met aromatisch, grijsgroen blad en van late lente tot zomer geurige, violette bloemetjes met paarsroze ‘oren’. Mooi in een pot, een border of verhoogd bloembed.
‡↔80 cm
☹ ❄❄❄ **H3**

VASTE PLANT KLEIN
Pelargonium ‘Pinki Pinks’
Lage, bodembedekkende vaste plant met stengels die als een tapijt uitwaaiëren vanuit een centrale kroon. Boven het zilvergrijze blad verschijnen in de zomer takjes met roze bloemen. Bestand tegen droogte en wind; verdraagt ook lichte vorst.
‡20 cm ↔60 cm
☹ ❄❄❄ **H3**

VASTE PLANT MIDDELGROOT
Miscanthus ‘Little Zebra’
Compact, bladverliezend siergras met geel gestreepte blaadjes aan de rechtopstaande stengels, die de hele herfst roodbruine bloempluimen dragen. De korte stengels zijn goed bestand tegen wind. In het voorjaar snoeien tot op de grond.
‡90 cm ↔60 cm
☹ ❄❄❄❄ **H5**

VASTE PLANT MIDDELGROOT
Phormium ‘Bronze Baby’
Groenblijvende, rechtopstaande vaste plant met een fontein van gewelfde, zwaardvormige paarsbronzen bladeren. Mooi als blikvanger in een grote kuip met goede potgrond of in een grindbed.
‡↔60 cm
☹ ❄❄❄ **H4**

HEESTER GROOT
Ilex crenata
JAPANESE HULST Compacte, traag groeiende groenblijvende heester met glad of getand, glanzend ovaal donkergroen blad en in de zomer witte bloemetjes gevolgd door glanzend zwarte bessen. Kan in eenvoudige bolvormen gesnoeid worden.
‡↔5 m
☹ ❄❄❄❄ **H6** ⓘ

BOLGEWAS MIDDELGROOT
Narcissus ‘Ice Follies’ ♂
NARCIS Overblijvend bolgewas met zwaardvormig groen blad. In de lente verschijnen enkelvoudige, roomwitte bloemen met een gele kelk die verbleekt tot bijna wit. Plant de bollen in het najaar in groepjes in potten of bloembedden
‡40 cm
☹ ❄❄❄❄ **H6** ⓘ

HEESTER KLEIN
Pinus mugo ‘Mops’ ♂
Compacte, groenblijvende den met een massa donkergroene naaldjes. Goed te combineren met voorjaarsbollen of andere kleine struiken in een grote kuip gevuld met goede potgrond.
‡tot 1 m ↔2 m
☹ ❄❄❄❄ **H7**

HEESTER KLEIN
Juniperus procumbens ‘Nana’ ♂
Lage, groenblijvende conifeer met dichte, stekelige bladeren die goede schuilplaats voor dieren bieden. Hij geeft het hele jaar door kleur langs de rand van een border of verhoogd bloembed.
‡20 cm ↔75 cm
☹ ❄❄❄❄ **H7** ⓘ

VASTE PLANT KLEIN
Pelargonium ‘Lady Plymouth’ ♂
Tere, spreidende vaste plant, gekweekt als eenjarige. Het gelobde groene blad heeft een zilveren randje en ruikt naar eucalyptus. In de zomer verschijnen lavendelroze bloemen. Mooi in een pot of verhoogd bloembed.
‡40 cm ↔20 cm
☹ 🌿 **H1C**

HEESTER KLEIN
Rosa Flower Carpet Series
Spreidende, bodembedekkende roos met een dichte massa ziektebestendige, glanzende groene bladeren. Bloeit vanaf de zomer tot de herfst rijkelijk met halfgevulde bloemkelken in allerlei tinten roze, rood, geel, perzik en wit. Mooi in grote kuipen.
‡↔60 cm
☹ ❄❄❄❄ **H6** 🌿

HEESTER KLEIN
Rosa KENT (‘Poulcov’) ♂
Spreidende bodembedekkende roos met ziektebestendig, glanzend frisgroen blad. Bloeit vanaf de zomer tot de herfst met trossen platte, halfgevulde witte bloemen. Laat de roos over de rand van een grote kuip met goede potgrond hangen.
‡80 cm ↔90 cm
☹ ❄❄❄❄ **H6** 🌿

HEESTER MIDDELGROOT
Salvia rosmarinus
ROZEMARIJN Groenblijvende heester met aromatisch, naalddun donkergroen blad en in de lente blauwe bloemetjes. Doet het goed in een verhoogd bloembed met andere kruiden of in een kuip gevuld met goede potgrond.
‡↔1,5 m
☹ ❄❄❄ **H4** 🌿

VASTE PLANT KLEIN
Sedum rupestre
TRIPMADAM Groenblijvende, lage vaste plant met dichte, kruipende stengels waaraan smalle, vlezige blaadjes groeien. In de zomer verschijnen felgele bloemetjes. Laat de tripmadam over de rand van verhoogde bloembedden of ondiepe bakken hangen. Ook mooi op een groen dak.
‡20 cm ↔onbeperkt
☹ ❄❄❄❄ **H7** ⓘ

HEESTER KLEIN
Rosa WARM WISHES (‘Fryxotic’) ♂
Bossige, hybride theeroos met ziektebestendig frisgroen blad. Produceert vanaf de zomer tot de herfst spitse, gevulde, geurige koraalroze bloemen die later roze kleuren. Mooi in een grote pot met goede potgrond of in een border.
‡1 m ↔80 cm
☹ ❄❄❄❄ **H6** 🌿

HEESTER KLEIN
Salvia ‘Blue Spire’
Opgaande, bladverliezende lage struik met witte stengels waaraan aromatische grijsgroene blaadjes groeien en vanaf de late zomer tot de herfst aren met blauwpaarse bloemen. Mooi in gemengd bed of kuip.
‡1,2 m ↔1 m
☹ ❄❄❄❄ **H5** 🌿

VASTE PLANT KLEIN
Sempervivum arachnoideum ♂
SPINRAGHUISLOOK Lage, groenblijvende plant met rozetten van vlezig, groen blad dat bedekt is met fijn wit spinnenrag. In de zomer verschijnen vertakte roodroze bloemhoofdjes. Heel geschikt voor groene daken.
‡12 cm ↔10 cm of groter
☹ ❄❄❄❄ **H7**

VASTE PLANT KLEIN
Salvia ‘Hot Lips’ ♂
Houtige vaste plant met ovaal groen blad dat naar zwarte bessen ruikt. Groeit in een koepelvorm. Draagt in de zomer en herfst trossen witte, rode of rood met witte bloemen. Goed bestand tegen hitte en droogte. In het voorjaar terugsnoeien.
‡60 cm ↔1 m
☹ ❄❄❄❄ **H5** 🌿

VASTE PLANT MIDDELGROOT
Santolina chamaecyparissus
CIPRESSENKRUID Groenblijvende, kussenvormende vaste plant met fijn, aromatisch, zilvergrijs blad en in zomer gele pomponbloemen. Mooi in een verhoogd bed of langs een border of tuinpad. Na de bloei terugsnoeien.
‡75 cm ↔1 m
☹ ❄❄❄❄ **H5**

ANDERE SUGGESTIES
Vaste planten <i>Coreopsis verticillata</i> ‘Moonbeam’ • <i>Diascia</i> ‘Little Dancer’ • <i>Erigeron</i> ‘Dunkelste Aller’ • <i>Eryngium alpinum</i> • <i>Eryngium</i> x <i>oliverianum</i> ♂ • <i>Sempervivum ciliosum</i> ♂
Grassen <i>Andropogon gerardii</i> • <i>Festuca glauca</i> • <i>Miscanthus sinensis</i> ‘Little Kitten’ • <i>Pennisetum alopecuroides</i> ‘Hameln’
Bolgewassen <i>Allium cristophii</i> • <i>Narcissus</i> ‘Cheerfulness’ ♂
Heesters en klimplanten <i>Cordylone australis</i> ♂ • <i>Escallonia</i> ‘Apple Blossom’ ♂ • <i>Potentilla fruticosa</i> ‘Abbotswood’ ♂ • <i>Pyracantha</i> ‘Teton’ ♂ • <i>Rhus typhina</i> ‘Dissecta’ ♂
Bomen <i>Olea europaea</i>